

افزایش وام ودیعه مسکن به ۲۷۰ میلیون تومان

وام ودیعه مسکن در تهران به ۲۷۰ میلیون تومان رسید. به گزارش تسنیم، محمد شیرجیان، معاون سیاست گذاری بانک مرکزی گفت: وام ودیعه مسکن در تهران ۲۷۰ میلیون تومان، مراکز استان ها ۲۱۰ میلیون تومان و سایر شهرها ۱۴۰ میلیون تومان به تصویب رسید که ظرف ۳ روز آینده ابلاغ می شود. وی ادامه داد: مصوبه اول در راستای اجرای ماده ۹ قانون ساماندهی بازار زمین مسکن و اجاره بپا بود؛ به طوری که در آخرین جلسه شورای عالی مسکن سقف جدیدی برای بحث تسهیلات ودیعه مسکن در نظر گرفته و به ۲۰۰ هزار میلیارد تومان رسید که این میزان تسهیلات در سال گذشته ۸۰ هزار میلیارد تومان بود و امسال افزایش دوونیم برابری داشته است. به تفکیک شهرها مبتنی بر ماده قانونی ۲۷۵ میلیون تومان در مراکز استان ۲۱۰ میلیون تومان و سایر شهرها ۱۴۰ میلیون تومان و روستاها ۵۵ میلیون تومان شد.

صرفه جویی ۳۰ مگاواتی مصرف برق

با کاهش مصرف در پاساژها و مراکز تجاری ۳۰ مگاوات برق وارد شبکه توزیع برق شد. به گزارش مهر، رامین پوریا، مدیر دفتر مدیریت مصرف برق توزیع برق تهران با اشاره به اینکه براساس برآوردهای انجام شده پاساژها و مراکز بزرگ تجاری شهر تهران در ساعات اوج مصرف برق می توانند با کاهش مصارف غیرضروری بالغ بر ۳۰ مگاوات از بار وارد بر شبکه توزیع برق پایتخت را کاهش دهند، گفت: از صاحبان اصناف و مدیران مراکز بزرگ تجاری شهر تهران درخواست داریم با اجرای حداکثری برنامه های مدیریت مصرف برق همچون گذشته به ما در توزیع مناسب و عادلانه انرژی کمک کنند. به گفته وی این مانور با هدف حفظ پایداری شبکه برق و توزیع عادلانه انرژی، نخستین مرحله مانور بزرگ رصد و پایش مصارف برق مراکز تجاری شهر تهران آغاز شد. وی یادآور شد: در حال حاضر تمامی مراکز بزرگ تجاری شهر تهران مجهز به کشورهای هوشمند هستند و علاوه بر پایش لحظه ای مصارف برق آنان، مجموعه مانورهای میدانی پایش مصارف برق مشترکان تجاری نیز به صورت مستمر تا پایان شهریورماه سال جاری در بازه های زمانی تعیین شده برگزار خواهد شد.

ساخت مسکن جدید برای کارگران

قرار است صنعت شهر برای تامین مسکن کارگران ایجاد شود. به گزارش ایلنا، علی نبیان، معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه اراضی ساخت بیش از ۳۶ هزار مسکن محرومان تامین شد، گفت: در بحث مسکن کارگران موضوع صنعت شهرها مطرح شده است و تامین اراضی احداث چندین شهرک کارگری را پیگیری می کنیم. وی درباره تامین اراضی ۷۵ مسکن استیجاری پیشنهاد شده در بسته حمایتی وزارت راه و شهرسازی اظهار داشت: یکی از پیشنهادات وزارت راه و شهرسازی در شورای عالی مسکن بحث مسکن استیجاری بود که پیشنهاد داده شد که این واحدها در کلان شهرها و شهرهای بزرگ احداث و به زوج های جوان (با حداکثر ۵ سال از تاریخ ازدواج) و خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی اختصاص پیدا کند.

مدیرعامل بورس انرژی در گفت و گو با هم میهن از ترک فعل برخی از مقامات دولتی می گوید

حفظ انحصار نفتی

رقیه ندایی
خبرنگار اقتصادی

برخلاف قانون، مقررات مجری و مصوبات هیئت مدیره نفت و اسناد بالادستی، از عرضه نفت خام در بورس جلوگیری شده است. عملکرد این بخش نشان دهنده ترک فعل های متعدد است که باعث شده عرضه نفت خام یا اصلاً انجام نشود. یا مدل های عرضه ای تنظیم شوند که منجر به معاملات ناموفق شوند.

به عبارت دیگر، تاکنون شاهد مدل هایی بوده ایم که عملاً به گونه ای طراحی شده اند تا معاملات شکست بخورند و اهداف بالادستی محقق نشوند. متأسفانه، این فرایند همچنان به شکل سنتی اداره می شود و به هیچ وجه حاضر نیستند ابزارهای مالی را که در حوزه بورس و بازارهای مالی وجود دارند، اسفاده کنند. دلیل این امر حفظ انحصاری است که برخی در دولت تمایل ندارند از دست بدهند. بورس انرژی ایران، نهادی که وعده تحول در بازار انرژی کشور و پیوند سرمایه با صنایع نفت، گاز و برق را می داد، سال ۱۴۰۳ را با کارنامه ای پرفراز و نشیب پشت سر گذاشت. رشدهای چشمگیر در آمار معاملات، نوآوری در ابزارهای مالی و رونق صادراتی به رخ کشیده شده اند؛ اما آیا این دستاوردها کافی هستند تا سایه سنگین چالش های ساختاری و بی نظمی های نهادی راز بورس بورس انرژی دور کنند؟ در حالی که مدیران این بورس از نقطه عطف تاریخی سخن می گویند و بر دستاوردهای بی سابقه تأکید دارند، بسیاری از فعالان و کارشناسان بازار به آینده این نهاد تردید دارند. بورس انرژی ایران همان طور که در آمارهای کمی می درخشد، در جبهه مشکلات و ناکامی های ساختاری هم پرسش های جدی بر جای گذاشته است. در اصل مشکل از بورس انرژی نیست و معضل اساسی را می توان در ساختار کشور یافت. دستکاری و عدم توجه به شفافیت باعث شده که به بورس انرژی توجهی نشود و این بازار همچنان مغفول باقی بماند و این موضوع در حالی است که بورس انرژی در شرایط وخیم انرژی و ناترازی ها می تواند شرایط اقتصادی را ترمیم بخشد و باعث افزایش سودسازی شود، همچنین رانت موجود در این حوزه را از بین ببرد.

در نگاه اول، ارقام و داده های رسمی جذاب به نظر می رسند؛ رشد

انفجاری ارزش معاملات، افزایش سهم صادرات در ترکیب معاملات و همچنین ورود انواع فرآورده های نفتی به پای میز معامله. این موفقیت ها به ویژه در سایه تحریم ها و فشارهای بین المللی شاید شایسته تحسین باشد؛ اما در مقابل برخی از کارشناسان هستند که می گویند همچنان در این شرایط سخت اقتصادی از پتانسیل های بورس انرژی استفاده نمی شود. منتقدان می گویند هنوز بخش عمده ای از ظرفیت بازار انرژی خارج از کنترل بورس است و اقتصاد دستوری دولت، عملاً مهم ترین بازیگران بازار یعنی بنگاه های بزرگ و شرکت های مادر را از مشارکت واقعی باز داشته است. معاملات پرجحم، بدون جریان اطلاعات شفاف و عادلانه، می تواند فقط تحقق آمارسازی باشد و نه نشانه تغییر ساختاری. در اصل این منتقدان عقیده دارند که بورس انرژی باید تمامی بخش انرژی کشور را در دست داشته باشد تا شفافیت شامل اقتصاد کشور شود. مدیران بورس انرژی از توسعه بازارهای جدید، معرفی اوراق صرفه جویی انرژی، راه اندازی معاملات پساب و برق سبز و برنامه ریزی برای بازار کربن به عنوان دستاوردهای نوین یاد می کنند؛ اما شواهد نشان می دهد برخی از این پروژه ها به علت عدم همکاری مدیران ارشد دولتی نیمه کاره باقی مانده اند. به نوعی همواره یک مانع قدرتمند در برابر بورس انرژی وجود داشته است. تعامل ضعیف بین بخش های سیاست گذار و اجرایی، چالش های پررنگ در حوزه شفافیت، و مقاومت سنتی نهادهای دولتی به ویژه در بازار نفت خام، همواره به مانعی جدی برای توسعه ابزارهای مالی پیشرفته تبدیل شده است. در شرایطی که اجرای کامل این پروژه ها نیازمند عزم فراگیر و تصمیم گیری های شجاعانه در مقیاس ملی است، حتی گام های مثبتی که در بورس انرژی برداشته شده، اغلب با سد تردید و نبود همکاری مؤثر متوقف می ماند.

وقتی بحث شفافیت که ماهیت بورس ها بر آن استوار است مطرح می شود؛ متوجه می شویم که در این بین بورس انرژی به واسطه عدم همکاری تمام مسئولان با چالش مواجه است. در اصل رسالت اصلی بورس انرژی را می توان در بخش انرژی کشور خصوصاً نفت دانست؛ اما بررسی ها نشان می دهد که شرکت ملی نفت یک مانع بزرگ برای بورس انرژی شده و اجازه عرضه متناسب نفت و فرآورده های نفتی را نمی دهد و به نوعی بورس با نفت یک چالش جدی دارد. البته تنها موضوع نفت نیست و در حوزه گاز و برق نیز مسئله همین است. این روزها به جای توجه به بورس انرژی یک سامانه جدید برای خرید و فروش برق به نام

ستبار راه افتاده است. در اصل مسئولان بورس انرژی را نادیده گرفتند و ترجیح دادند به شفافیت این بازار پشت کنند و در نهایت خرید و فروش بخشی از برق را در سامانه ای دیگر انجام دهند.

مهمترین مشکل حال حاضر را می توان مقاومت برخی از مسئولان کشور به شفافیت بورس انرژی دانست. این بورس پتانسیل کافی برای افزایش آرامش و حتی مقابله با ناترازی شدید را در بحث انرژی دارد اما به واسطه عدم عرضه و مقاومت مسئولان این بورس تا حدود زیادی نادیده گرفته شده است. آغاز معاملات گواهی سپرده گاز در بورس انرژی، به عنوان گامی بزرگ و تحول ساز مطرح شد؛ ولی این طرح نیز نتیجه مطلوبی نداشت و همچنان سایه نبود شفافیت، قیمت گذاری دستوری و حتی کمبود منابع وجود دارد. ایران یکی از بزرگترین ذخایر انرژی را در جهان داراست اما اکنون با مسئله ناترازی انرژی مواجه شده است و همین موضوع سایه سنگینی روی بورس انرژی انداخته و معاملات سنگینی در این حوزه انجام نمی شود.

در اصل مشکل از بورس انرژی نیست؛ مشکل از ساختار است. برخی از مسئولان همواره با شفافیت مقابله می کنند و به همین واسطه بحث انرژی و عرضه آن در بورس با یک معضل جدی مواجه است. اگر همانطور که انتظار می رفت حدود ۹۰ درصد انرژی کشور در بورس انرژی عرضه می شد، این روزها شاهد ناترازی شدید بودیم و این بورس می توانست با فضای شفافیت تا حدود زیادی از هدررفت انرژی و ارزان فروشی و حتی رانت آن جلوگیری کند.

از سوی دیگر در شرایط حال حاضر به کارگیری ابزار جدید اگرچه فضا را برای ورود سرمایه گذاران و تولیدکنندگان فراهم می آورد، اما باز هم با تهدیدهایی جدی از جمله مقاومت های بوروکراتیک و کمبود حمایت های قانونی مواجه است. نگرانی دیگر، کندی صادرات گاز و نبود بازارهای بالفعل برای عرضه گواهی هاست که همچنان وزن واقعی این ابزار را در سبب بازار انرژی ایران پایین نگه داشته است؛ اما تمامی این معضلات با توسعه و توجه به بورس انرژی می تواند جبران شود. تجربه سال گذشته به خوبی نشان داد که تداوم رویه های جزیره ای، تصمیم های سلیقه ای، قیمت گذاری دستوری، دستکاری و عدم تمایل به شفافیت، تمام مسیرهای توسعه کشور که مهمترین آن از بورس انرژی عبور می کند، به بن بست رسانده است. علی نقوی، مدیرعامل بورس انرژی در گفت و گو با «هم میهن» به تشریح شرایط بورس انرژی و آمار فروش نفت پرداخته است.

با معاملات صرفه جویی انرژی گاز آغاز به کار کرد که یک پروژه چندساله بود که در حال پیگیری بود و در سال ۱۴۰۳ محقق شد. در مهرماه نیز برای نخستین بار صندوق کالایی حوزه انرژی در بورس انرژی معالات خود را آغاز کرد و در آذر ۱۴۰۳ نیز گواهی صرفه جویی برق معامله شد. علاوه بر این در آذر همچنین معاملات نیروگاه های خودتامین وارد بورس انرژی شد که توانستند برق خود را از طریق بورس معامله کنند.

به موازات این موضوعات در بهمن ۱۴۰۳ پذیرش گواهی سپرده گاز در بورس انرژی صورت گرفت که امیدواریم در سال ۱۴۰۴ معاملات آن آغاز شود. همچنین در سال ۱۴۰۳ مجوز یک ابزار دیگر از کمیته فقهی بورس گرفته شد که موضوع آن گواهی کاهش انتشار آلاینده های یک به اصطلاحی گواهی کربن بود و یک نشست علمی تخصصی در این زمینه نیز برگزار شد و پیش بینی ما این است که در اواخر سال آینده بتوانیم از این ابزار رونمایی کنیم، چرا که هم نیازمند دریافت مجوزها از شورای عالی بورس بوده و هم نیازمند همکاری سازمان حفاظت از محیط زیست است. اگر این گام ها برداشته شود، امیدوار هستیم در اواخر سال آینده گواهی کاهش انتشار آلاینده های

به گونه ای که عمده کالاهای صادراتی شامل گاز مایع، انواع نفت ها، نفت سفید و سایر فرآورده های اصلی بود. همچنین در رینگ داخلی، فرآورده های ویژه و میعانات گازی برای مصرف کنندگان داخلی مبادله شده اند.

در سال ۱۴۰۳ در بورس انرژی در حوزه ابزارها و راه اندازی بازارها، ابزارهای جدیدی به بورس انرژی وارد شد. در اردیبهشت ۱۴۰۳ معاملات پساب آغاز گردید که برای اولین بار پساب استان تهران در بورس انرژی عرضه و معامله شد. در آخرین روزهای خرداد سال اخیر نیز، معاملات تالار برق آزاد راه اندازی شد که برای نخستین بار نیروگاه های CHP (سی ای پی) و تولید پراکنده به بورس وارد شدند.

در گواهی صرفه جویی برق انتظار این بود که حجم معاملات آن از اردیبهشت ماه شروع شود و با آغاز فصل اوج مصرف، عمق بیشتری بگیرد ولی تا الان هفت میلیون ساعت صرفه جویی برق خشک و هشت میلیون و ۷۰۰ هزار کیلووات ساعت برق غیر خشک در بورس از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا آخر آن معامله شده است.

در تیر ۱۴۰۳ معاملات گواهی صرفه جویی انرژی گاز شروع شد و عملاً بازار بهینه سازی مصرف انرژی

ما به طور کامل آمادگی داریم در صورت تصویب حذف یارانه انرژی یا مدل هایی که برای تغییر سهمی پیش بینی می شود، زیر ساخت هایی را فراهم کنیم. هم زیر ساخت قانونی آماده است و هم نرم افزاری، و در صورت همکاری دولت می توانیم در انجام این موضوع مؤثر باشیم

با وجود افزایش حجم معاملات در بورس انرژی، اما تأثیرگذاری مورد انتظار در این بازار وجود ندارد. چرا همچنان بازارهای موازی فعالیت می کنند و اجازه نمی دهند بورس انرژی توسعه لازم را داشته باشد؟

باید ابتدا به رشد این بازار اشاره کنم. در سال ۱۴۰۳ بیش از ۹ میلیون تن انواع فرآورده های نفتی در بورس انرژی ایران معامله شد که این حجم نسبت به سال ۱۴۰۲ رشد ۳۵ درصدی را نشان می دهد. از این مقدار، تقریباً ۷ میلیون تن در رینگ صادراتی بورس برای صادرات فرآورده ها معامله شد که در بخش صادرات شاهد رشد ۵۵ درصدی نسبت به سال گذشته بودیم. مجموع ارزش صادراتی بورس انرژی نیز از ۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار عبور کرد و علاوه بر این، باعث شد بالغ بر ۴۰ میلیون دلار مازاد درآمد ناشی از رقابت نصیب عرضه کنندگان و صادرکنندگان شود.

در بازار برق نیز شاهد معاملات بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومانی بودیم و در مجموع کل معاملات بورس انرژی با ۹۶ درصد رشد به رقم چشمگیر ۳۳۴ هزار میلیارد تومان رسید. لازم به ذکر است که ۷۰ درصد مبادلات بورس انرژی در رینگ صادراتی صورت گرفته است؛